

PLÁN BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI PRÁCI

1. ÚVOD

Vypracúva sa v zmysle zákona č. **124/2006 Z. z.** o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ktorý nadobudol účinnosť od 1. júla 2006 a naposledy bol novelizovaný ku dňu **02.01.2016**.

V oblasti výstavby je potrebné dôsledne dodržať na stavbe ustanovenia :

Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko

a **Vyhlášky MPSVaR SR č. 147/2013**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností. v znení vyhlášky č. 46/2014 Z.z.

2. SÚVISIACE USTANOVENIA ZÁKONA č. 124/2006 Z. z

§ 13

Bezpečnosť stavieb, pracovných priestorov, pracovných prostriedkov a pracovných postupov

(1) Technická dokumentácia pracovných prostriedkov a pracovných postupov, ktoré sa používajú pri práci, musí obsahovať požiadavky podľa osobitných predpisov¹⁵⁾ a požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri ich výrobe, preprave, montáži, inštalácii, prevádzke, používaní, údržbe, oprave, rekonštrukcii a likvidácii. Technická dokumentácia stavieb musí obsahovať požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na prípravu, výstavbu, prestavbu a ich budúcu prevádzku. Súčasťou technickej dokumentácie je aj návod na bezpečné používanie a údržbu a podmienky vykonávania kontrol a prehliadok.

(2) Zamestnávateľ je povinný počas užívania stavieb a ich súčastí, pracovných priestorov, prevádzky pracovných prostriedkov a používania pracovných postupov zabezpečiť vedenie predpísanej technickej dokumentácie tak, aby zodpovedala skutočnému stavu.

(3) Zamestnávateľ môže užívať stavby, ich súčasti a pracovné priestory, prevádzkovať pracovné prostriedky a používať pracovné postupy, len ak zodpovedajú predpisom na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ak sú dodržané podmienky, ktoré vymedzil ich projektant, konštruktér, tvorca alebo výrobca a po vykonaní údržby, prehliadok, kontrol, skúšok, úradných skúšok alebo odborných prehliadok a odborných skúšok ustanovených osobitnými predpismi¹⁶⁾ alebo technickou dokumentáciou výrobcu.

(4) Podrobnosti o požiadavkách na stavby a ich súčasti, komunikácie, pracoviská, pracovné prostriedky, pracovné postupy a činnosti z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ustanovujú osobitné predpisy.¹⁶⁾

(5) Zamestnávateľ je povinný určiť zamestnanca na vykonanie činností ustanovených osobitnými predpismi, ktoré sú nevyhnutné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri užívaní stavieb a ich súčastí, prevádzke pracovných prostriedkov a používaní pracovných postupov.

(6) Zamestnávateľ je povinný zreteľne označovať pracoviská a zariadenia, ktoré môžu ohroziť alebo poškodiť zdravie zamestnanca, a používať bezpečnostné a zdravotné označenie pri práci podľa osobitného predpisu.¹⁷⁾

(7) Odseky 1 až 6 sa vzťahujú aj na spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu v bytovom

dome a na nebytové priestory s výnimkou bytov a rodinných domov v osobnom vlastníctve; úlohy zamestnávateľa plní spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome alebo správca spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, nebytových priestorov a príslušenstva, ktoré sú v spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

§ 14

Overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení

(1) Overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení zahŕňa

a) overovanie odbornej spôsobilosti zamestnávateľa na odborné prehliadky a odborné skúšky a opravy vyhradeného technického zariadenia podľa právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, na plnenie tlakovej nádoby na dopravu plynov vrátane plnenia nádrží motorového vozidla plynom a vydávanie oprávnení na tieto činnosti,

b) vykonávanie prehliadky, riadenie a vyhodnocovanie alebo vykonávanie úradnej skúšky a inej skúšky podľa právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na vyhradených technických zariadeniach vrátane označenia vyhradeného technického zariadenia a vydávanie príslušných dokladov,

c) overovanie odborných vedomostí fyzickej osoby na vykonávanie skúšky, odborných prehliadok a odborných skúšok, opráv a obsluhy vyhradeného technického zariadenia podľa právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a vydávanie dokladu o overení odborných vedomostí a

d) posudzovanie, či technické zariadenia, materiál, projektová dokumentácia stavieb s technickým zariadením a jej zmeny, dokumentácia technických zariadení a technológií spĺňajú požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a vydávanie odborného stanoviska.

(2) Plnenie požiadaviek bezpečnosti technických zariadení podľa odseku 1 je oprávnená overovať právnická osoba, ktorá má oprávnenie vydané Národným inšpektorátom práce (ďalej len „oprávnená právnická osoba“). Činnosť oprávnenej právnickej osoby sa nevzťahuje na technické zariadenia podliehajúce dozoru orgánov podľa osobitných predpisov.**18)** Oprávnená právnická osoba doručí doklad o overení odborných vedomostí podľa odseku 1 písm. c) inšpektorátu práce príslušnému podľa miesta overenia odborných vedomostí.

(3) Národný inšpektorát práce po preverení splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom vydá oprávnenie na overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení podľa odseku 1 právnickej osobe na základe jej písomnej žiadosti. Žiadosť podľa predchádzajúcej vety musí obsahovať názov, sídlo a identifikačné číslo žiadateľa; jej súčasťou je doklad o zaplatení správneho poplatku a doklady, ktorými právnická osoba preukáže, že

a) nevykonáva činnosť, pri ktorej sa podľa odseku 1 písm. a) overuje odborná spôsobilosť, nevykonáva projektovú, konštrukčnú a dodávateľskú činnosť v oblasti technických zariadení a projektovanie stavieb,

b) má uzatvorený pracovný pomer s odborne spôsobilými fyzickými osobami na výkon činnosti podľa odseku 1,

c) má technické a prístrojové vybavenie potrebné na vykonávanie činnosti podľa odseku 1,

d) má výkon činnosti podľa odseku 1 odborne a organizačne zabezpečený vrátane pracovných postupov na jeho vykonávanie a má systém zabezpečovania kvality, ktorý zaručuje odbornosť, nezávislosť a nestrannosť vykonávania tejto činnosti, a

e) je akreditovaná podľa osobitného predpisu**19)** na

1. overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení podľa odseku 1 alebo
2. vykonávanie činnosti inšpekčného orgánu nezávislého od zainteresovaných strán (typ A) a
na vykonávanie činnosti certifikačného orgánu na certifikáciu výrobkov, osôb a systémov
riadenia (manažérstva).

Zákony a predpisy:

8) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.

11) Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

15) Zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 571/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na výťahy v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 327/2003 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 310/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na strojové zariadenia.

16) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

17) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci.

18) Zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.
§ 49 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
§ 39 zákona č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
§ 3 a 5 zákona č. 435/2000 Z. z. o námornej plavbe.
§ 6 ods. 3 písm. i) zákona č. 321/2002 Z. z.
Zbierka zákonov SR 124/ 2006 Z. z. znenie 02.01.2016
Zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

19) Zákon č. 264/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.

19a) § 16 ods. 1 písm. a) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

19b) § 87 ods. 1 až 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

20) Zákonník práce, zákon č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 200/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.

25) Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z. z.

3. IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE STAVBY :

Stavba	: I/20-053 Haniska most
Stavebník (objednávateľ projektovej dokumentácie DSP, DP)	: Slovenská správa ciest, Miletičova 19, 826 19 Bratislava Investičná výstavba a správa ciest, Kasárenské námestie č. 4, 040 01 Košice
Projektant	: Ing. Marián Rimarčík-PROJEKT MR Strážnická 34 080 06 Prešov

4. Základné údaje charakterizujúce stavbu.

4.1 Druh komunikácie a jej funkcia.

Štátna cesta I/20 je v danom úseku vedená v extraviláne obce Haniska , okres Prešov. Táto cesta zabezpečuje v území dopravné prepojenie v smere od Prešova smerom na Košice. Slúži pre osobnú a nákladnú dopravu. V území tvorí základný komunikačný systém, na ňu sa pripájajú cesty nižších tried a v obciach aj miestne komunikácie.

4.2 Zdôvodnenie potreby stavby.

Základným dôvodom je veľmi zlý stavebný stav mosta ev. č. 20-053 cez potok Delňa v km 20,983 pasportného staničenia cesty I/20. Poruchy a nedostatky sa prejavili na nosnej konštrukcii, spodnej stavbe mosta a mostnom zvršku. Sú spôsobené vplyvom eróznej činnosti potoka, zatekajúcich zrážkových vôd, vonkajšieho prostredia, pôsobením cestnej dopravy a vekom mosta.

4.3 Účel a ciele stavby.

Účelom stavby je realizovať rekonštrukciu mosta s cieľom zabezpečiť, aby mostný objekt spoľahlivo a bezpečne plnil svoju funkciu vrátane vyhovujúcej zaťažiteľnosti mosta pre zaťažovaciu triedu „A“.

4.4 Celkový rozsah a členenie stavby.

Stavba pozostáva z týchto objektov :

100-00	Úprava cesty I/20
200-00	Rekonštrukcia mosta ev. č. I/20-053

4.5 Predpokladaný postup výstavby

Stavebné práce sú rozdelené do 2 etáp :

1. rekonštrukcia mosta
2. úprava cesty

Doporučujem tento postup stavebných prác:

Cestná doprava bude počas rekonštrukcie mostného objektu vedená striedavo v jednom jazdnom pruhu. Cestná doprava bude v tomto úseku s upravenou prednosťou s využitím svetelnej signalizácie a dočasných dopravných značiek. Postup a použité dopravné značky sú uvedené v prílohe C2 Dopravné značenie stavby.

5. STRUČNÝ POPIS ZÁKLADNÝCH PRÁČ VYKONÁVANÝCH NA STAVENISKU

Geodetické vytýčenie stavebných objektov

Osadenie a odstránenie dočasného dopravného značenia
Zemné práce (výkopy rýh, odkopávky)
Rezanie a frézovanie cestnej asfaltobetónovej vozovky
Búracie práce betónových, železobetónových a ocelových konštrukcií
Montáž a demontáž pracovných lešení
Odstránenie a uloženie prefabrikovaných konštrukcií
Zhotovenie debnenia betónových a železobetónových konštrukcií
Príprava, strihanie, ohýbanie betonárskych výstuží, uloženie do debnenia
Betonáž betónových a železobetónových konštrukcií
Zhotovenie izolácie proti zemnej vlhkosti na rube úložných prahov
Príprava a osadenie záchytných bezpečnostných zariadení
Zhotovenie ložnej a obrusnej vrstvy vozovky
Zhotovenie vodorovného dopravného značenia
Betónové lôžko pod trativody, dlažby a odvodňovacie žľaby,
Uloženie odvodňovacích rúriek
Obsyp a zásyp konštrukcií po vrstvách, so zhutnením
Úprava terénu okolo objektov, dokončovacie práce, ostatné súvisiace práce

6. Stavebné stroje a dopravné prostriedky zhotoviteľa

Fréza, finišér, cestný valec, nákladné autá, buldozér, rýpadlo, zbíjacie kladivá, kolesový žeriav, autodomiešavač, cisterna, vrtačka pre jadrové vrty a kotvenie do betónu, kompresor, zvaračka, ľahké pracovné lešenie, ochranné zábradlie

7. Základné povinnosti účastníkov výstavby z hľadiska BOZP :

V oblasti výstavby sa vychádza z Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko v znení nasledujúcich predpisov.

7.1 Stavebník:

- (1) Stavebník poverí jedného koordinátora dokumentácie alebo viacerých koordinátorov dokumentácie podľa § 5 a jedného koordinátora bezpečnosti alebo viacerých koordinátorov bezpečnosti podľa § 6 pre každé stavenisko, na ktorom bude vykonávať práce viac ako jeden zamestnávateľ alebo viac ako jedna fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom.
- (2) Stavebník zabezpečí pred zriadením staveniska vypracovanie plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa § 5 ods. 2 písm. b).
- (3) Stavebník pred začatím prác predloží inšpektorátu práce, v ktorého územnom obvode sa stavenisko nachádza, oznámenie podľa prílohy č. 1, ak
 - a) plánované trvanie prác na stavenisku bude dlhšie ako 30 pracovných dní a na stavenisku bude súčasne pracovať viac ako 20 fyzických osôb alebo
 - b) rozsah plánovaných prác prekročí 500 osobodní.
- (4) Stavebník pred začatím prác viditeľne umiestni na stavenisku oznámenie podľa prílohy č. 1, ktoré v prípade zmeny aktualizuje.
- (5) Ak stavebník poverí jedného koordinátora alebo viacerých koordinátorov plnením úloh podľa § 5 a 6, nezbavuje sa tým zodpovednosti za plnenie týchto úloh.

7.2 Požiadavky na projektovú dokumentáciu:

- (1) V projektovej dokumentácii a jej zmenách sa musia zohľadniť všeobecné zásady prevencie týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri
- a) architektonických, technických alebo organizačných riešeniach, na základe ktorých sa plánujú práce, ktoré sa budú vykonávať súčasne alebo budú na seba nadväzovať,
 - b) určovaní času trvania jednotlivých prác alebo ich etáp.
- (2) V projektovej dokumentácii a jej zmenách sa musí zohľadniť plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podklad vypracované podľa § 5 ods. 2 písm. b) a c) a § 6 ods. 2 písm. c).

Koordinácia projektovej dokumentácie:

- (1) Koordináciu projektovej dokumentácie a jej zmien z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zabezpečuje koordinátor dokumentácie poverený podľa § 3 ods. 1, ktorý je projektantom.³⁾
- (2) Koordinácia podľa odseku 1 zahŕňa
- a) uplatňovanie požiadaviek podľa § 4,
 - b) vypracovanie plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorý ustanoví pravidlá na vykonávanie prác na stavenisku; plán obsahuje aj osobitné opatrenia pre jednotlivé práce s osobitným nebezpečenstvom uvedené v prílohe č. 2,
 - c) vypracovanie podkladu, ktorý obsahuje príslušné informácie o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ktoré je potrebné zohľadňovať pri všetkých ďalších prácach.

7.3 Koordinácia bezpečnosti:

- (1) Koordináciu plnenia úloh pri realizácii prác na stavenisku z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zabezpečuje koordinátor bezpečnosti poverený podľa § 3 ods. 1, ktorým môže byť fyzická osoba oprávnená na výkon činnosti stavbyvedúceho, 4) fyzická osoba oprávnená na výkon stavebného dozoru 4) alebo autorizovaný bezpečnostný technik. Fyzická osoba oprávnená na výkon činnosti stavbyvedúceho nesmie byť koordinátorom bezpečnosti na stavenisku, na ktorom vykonáva činnosť stavbyvedúceho.
- (2) Koordinácia podľa odseku 1 zahŕňa
- a) uplatňovanie všeobecných zásad prevencie a požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri
 1. technických alebo organizačných riešeniach, na základe ktorých sa plánujú práce, ktoré sa budú vykonávať súčasne alebo budú na seba nadväzovať,
 2. určovaní času trvania jednotlivých prác alebo ich etáp,
 - b) plnenie príslušných požiadaviek tak, aby zamestnávateľ a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom,
 1. uplatňovali zodpovedajúcim spôsobom všeobecné zásady ustanovené v § 7,
 2. dodržiavali plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vypracovaný podľa § 5 ods. 2 písm. b),
 - c) úpravy plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa § 5 ods. 2 písm. b) a podkladu podľa § 5 ods. 2 písm. c), ktoré budú zohľadňovať postup prác so zreteľom na zmeny v priebehu prác,
 - d) spoluprácu medzi zamestnávateľmi na stavenisku, najmä ak pracujú na spoločnom pracovisku a ak ich činnosť na pracovisku na seba nadväzuje, usmerňovanie práce so zreteľom na ochranu zamestnancov, na prevenciu vzniku úrazov a iného ohrozenia zdravia, na vzájomné informovanie a zapojenie fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, do tohto procesu, ak je to potrebné,
 - e) opatrenia na kontrolu správneho uplatňovania pracovných postupov,
 - f) zabezpečenie vstupu na stavenisko len osobám, ktoré tam plnia pracovné povinnosti.

7.4 Povinnosti a zodpovednosti zhotoviteľa a podzhotoviteľov stavby

- Počas realizácie prác zamestnávateľ a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, sú povinní zabezpečovať plnenie požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane všeobecných zásad prevencie s prihliadnutím najmä na
- a) udržiavanie poriadku a čistoty na stavenisku,

- b) umiestnenie pracoviska, jeho prístupnosť, určenie komunikácií alebo priestorov na priechod a pohyb zamestnancov a na prejazd a pohyb pracovných prostriedkov,
- c) podmienky na manipuláciu s rôznymi materiálmi,
- d) technickú údržbu zariadení a pracovných prostriedkov, ich kontrolu pred uvedením do prevádzky a pravidelnú kontrolu s cieľom odstrániť nedostatky, ktoré by mohli ovplyvniť bezpečnosť a zdravie zamestnancov,
- e) určenie a úpravu plôch na uskladňovanie rôznych materiálov, najmä ak ide o nebezpečné materiály alebo látky,
- f) podmienky na odstraňovanie použitých nebezpečných materiálov alebo látok,
- g) uskladňovanie, manipuláciu alebo odstraňovanie odpadu a zvyškov materiálov,
- h) prispôsobovanie času určeného na jednotlivé práce alebo ich etapy podľa skutočného postupu prác,
- i) spoluprácu medzi zamestnávateľmi a fyzickými osobami, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi,
- j) vzájomné pôsobenie pracovných činností uskutočňovaných na stavenisku alebo v jeho tesnej blízkosti.

Zamestnávateľ na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavenisku v súlade s požiadavkami podľa § 6

- a) prijíma opatrenia, najmä pri plnení všeobecných zásad podľa § 7, v súlade s bezpečnostnými a zdravotnými požiadavkami na stavenisko uvedenými v prílohe č. 3,
- b) zohľadňuje usmernenia koordinátora bezpečnosti.

Zamestnávateľ zabezpečením vykonávania úloh podľa § 5 a 6 sa nezbavuje zodpovednosti za bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.

V záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavenisku sa na fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, v nevyhnutnom rozsahu vzhľadom na povahu činnosti vzťahujú bezpečnostné a zdravotné požiadavky uvedené v prílohe č. 3 a osobitné predpisy.⁵⁾

V záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavenisku fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, a zamestnávateľ, ktorí na stavenisku vykonávajú pracovnú činnosť osobne, zohľadňujú usmernenia koordinátora bezpečnosti podľa § 6.

7.5 Práva a povinnosti a zamestnancov zhotoviteľa stavby

Zákon **ustanovuje zásady prevencie** a základné podmienky na zaistenie BOZP a na vylúčenie rizík a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce. Dotýka sa už **všetkých zamestnancov** v odvetviach výrobnéj a nevýrobnej sféry. **Pôsobnosť zákona sa rozširuje** aj fyzické osoby, ktoré sa s vedomím zamestnávateľa zdržiavajú v jeho priestoroch. Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy sú konkretizované pojmy: zamestnávateľ, zamestnanec, nebezpečná udalosť, bezpečnosť technického zariadenia. Ustanovenie ďalej upravuje opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v predvýrobe, predpoklady na tvorbu iných technických zariadení.

V rámci všeobecných povinností zamestnávateľa je tiež povinný zabezpečiť, aby **zamestnanci iného zamestnávateľa**, ktorí budú vykonávať práce na jeho pracoviskách a v jeho priestoroch, dostali potrebné informácie a pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci platné pre jeho pracoviská a priestory. Výslovne je definované, že zamestnávateľ je v rámci oboznamovacej a informačnej povinnosti povinný **oboznámiť zrozumiteľne a preukázateľne zamestnanca so zoznamom prác zakázaných** pre mladistvých.

V súvislosti s opatreniami, ktoré je zamestnávateľ povinný vopred vykonať pre prípad bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia, je treba **zohľadniť veľkosť organizácie, charakter práce a nebezpečenstiev, veľkosť rizika**. Zamestnanec je okrem iného aj

povinný **dodržiavať zákaz vstupovať do priestoru, zdržiavať sa v priestore** a vykonávať činnosti ustanovené osobitnými predpismi, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť život alebo zdravie. V rámci oboznamovania a vzdelávania v záujme BOZP je aj povinný **podrobiť sa overovaniu znalostí**.

Vedúci zamestnanec je povinný nedostatky zistené v oblasti BOZP bezodkladne oznámiť svojmu vedúcemu, ak vykonanie potrebných preventívnych a ochranných opatrení je nad rámec jeho pracovných povinností.

Upravená je **bezpečnosť stavieb, pracovných priestorov, pracovných prostriedkov a pracovných postupov**. Stanovuje minimálny obsah technickej dokumentácie stavieb, ktorá musí obsahovať požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri príprave, výstavbe a budúcej prevádzke stavby a obsah technickej dokumentácie týkajúcej sa pracovných prostriedkov a pracovných postupov. Zamestnávateľovi sa ukladajú základné povinnosti počas užívania stavieb, prevádzkovania pracovných prostriedkov a používania pracovných postupov.

V rámci **overovania plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení** sa stanovujú podmienky na vydanie a odobratie oprávnení. Tie už patria do pôsobnosti Národného inšpektorátu práce. Oprávnenia sa vydávajú na päť rokov. V záujme lepšej informovanosti sa zavádza povinnosť zverejňovať zoznam oprávnených právnických osôb. Vymedzujú sa podmienky a obsah pre vydávanie **oprávnení na činnosť** (odborné prehliadky, skúšky, opravy, plnenie), ktoré sa tiež vydávajú na päť rokov.

Bližšie sa konkretizujú požiadavky na preukazovanie odbornej spôsobilosti fyzických osôb, ktoré obsluhujú niektoré pracovné prostriedky a vykonávajú niektoré činnosti ustanovené právnymi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na základe platného **osvedčenia na činnosť** alebo **preukazu na činnosť**. Zavádza sa povinnosť fyzickej osobe, ktorá má osvedčenie alebo preukaz, **absolvovať každých päť rokov aktualizáciu odbornú prípravu**.

Zákon stanovuje povinnosti zamestnanca pri vzniku **pracovného úrazu, iného úrazu alebo smrti**, ktoré vznikli v jeho priestoroch a na pracovisku, ako aj povinnosti pri vzniku **nebezpečnej udalosti a závažnej priemyselnej havárie**. **Zamestnávateľ je povinný vnútorným predpisom určiť, komu a akým spôsobom sa oznamuje vznik týchto udalostí.**

Oznamovacia povinnosť sa ukladá aj zamestnancovi alebo fyzickej osobe, ktorá bola svedkom danej udalosti. V prípade, že zamestnancovi jeho zdravotný stav nedovoľuje oznámiť pracovný úraz, oznamovacia povinnosť sa potom vzťahuje na iného zamestnanca.

Zásadným spôsobom sa mení doterajšia úprava evidencie a registrácie pracovných úrazov [vzmysle vyhlášky č. 111/1975 Zb. o evidencii a registrácii pracovných úrazov a hlásenie prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení v znení zmien a doplnkov].

Pod pojmom **registrovaný pracovný úraz** sa rozumie úraz, ktorým bola spôsobená pracovná neschopnosť zamestnanca **trvajúca viac ako tri dni** alebo smrť zamestnanca, ku ktorej došlo následkom pracovného úrazu. Pod pojmom **iný úraz** sa rozumie úraz, ktorý utrpí zamestnanec na pracovisku pri činnosti, ktorá **nesúvisí s plnením jeho pracovných úloh, alebo** ktorý utrpí na pracovisku **iná fyzická osoba** ako zamestnanec, t.j.. nejde o pracovný úraz.

Ustanovujú sa aj podmienky **evidencie pracovných úrazov**, iných úrazov, priznaných chorôb z povolania a pod. V súvislosti **so spoluprácou zamestnávateľov** je dôležitou povinnosťou najmä informovanie zamestnancov o možných ohrozeniach, preventívnych opatreniach, opatreniach na poskytovanie prvej pomoci, zdolávanie požiarov, vykonanie záchranných prác a evakuácie.

Zamestnávateľ vymenúva jedného zamestnanca alebo viacerých zamestnancov **za zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť**, ktorí sa aktívne zúčastňujú na riešení problematiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Ak u zamestnávateľa nie je vymenovaný zástupca zamestnancov pre bezpečnosť, činnosti, ktoré je oprávnený robiť zástupca zamestnancov, vykonávajú zamestnanci zamestnávateľa.

Zamestnávateľ je povinný sprístupniť zoznam zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť na svojich pracoviskách s uvedením pracoviska, na ktorom zástupcovia zamestnancov pracujú.

Preventívne a ochranné služby je zamestnávateľ povinný zabezpečovať svojimi odborne spôsobilými zamestnancami. V prípade, že nemá dostatok odborných zamestnancov, je povinný zmluvne dohodnúť vykonávanie týchto služieb dodávateľským spôsobom s oprávnenými osobami.

Uvedené služby u zamestnávateľa vykonáva bezpečnostno-technická služba na základe oprávnenia

vydaného Národným inšpektorátom práce a pracovná zdravotná služba na základe oprávnenia vydaného Úradom verejného zdravotníctva SR. Vydanie oprávnenia sa vzťahuje len na dodávateľský výkon bezpečnostno-technickej služby a pracovnej zdravotnej služby.

Bezpečnostno-technická služba vykonáva odborné poradenské, metodické, organizačné, kontrolné, vzdelávacie a iné úlohy pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Uvedené úlohy plní najmenej jeden bezpečnostný technik, resp. autorizovaný bezpečnostný technik v prípade, ak zamestnávateľ vykonáva rizikovejšiu činnosť. Podľa potreby a rozsahu činností zabezpečovaných u zamestnávateľa, nebezpečenstiev, rizík vykonávajú tieto úlohy aj iní odborníci, napr. revízni technici, resp. iní odborníci na prevenciu a ochranu v špecifickej oblasti. ***Funkciu bezpečnostného technika je možné kumulovať s inými obdobnými funkciami, funkciu autorizovaného bezpečnostného technika len s funkciou koordinátora bezpečnosti alebo technika požiarnej ochrany.*** Bezpečnostný technik je povinný absolvovať najmenej **každých päť rokov** od vydania osvedčenia bezpečnostného technika **aktualizačnú odbornú prípravu**.

Zavádza sa pojem – **autorizovaný bezpečnostný technik**, ktorý plní úlohy bezpečnostno-technickej služby u zamestnávateľa vykonávajúceho rizikovejšie činnosti (príloha č. 1 zákona).

8. Základné bezpečnostné a zdravotné požiadavky na stavenisko

Kompletne sú uvedené v prílohe č. 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z.z. z 1. júla 2006 o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

Je nevyhnutné vybaviť pracovisko tak, aby bol umožnený bezpečný výkon práce pre zamestnávateľa vykonávajúceho napr. montážne, opravárenské, stavebné práce pre iné fyzické a právnické osoby po dohode s objednávatelom práce, ako aj iné povinnosti pre stavebníka – fyzickú alebo právnickú osobu, z ktorej podnetu sa uskutočňuje stavba.

Počas stavebných prác je potrebné dodržiavať platné bezpečnostné predpisy. Pred zahájením prác na stavbe zhotoviteľ zabezpečí vypracovanie plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a určí koordinátora dokumentácie a koordinátora bezpečnosti v zmysle Nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko. Zároveň predloží oznámenie inšpektorátu práce a viditeľne ho umiestni na stavenisku.

Všeobecné zásady:

Počas realizácie stavebných prác zhotoviteľ stavby je povinný zabezpečiť a uplatňovať všeobecné zásady prevencie a požiadavky na zaistenie BOZP ustanovené zákonom s prihliadnutím najmä na:

- udržiavanie poriadku a čistoty na stavenisku
- určenie priestorov a komunikácií na priechod a pohyb zamestnancov
- určenie priestorov a komunikácií na prejazd a pohyb pracovných prostriedkov
- podmienky na manipuláciu s materiálmi, úpravu plôch na ich uskladňovanie
- uskladňovanie, manipuláciu a spôsob odstraňovania odpadov
- technickú údržbu a pravidelnú kontrolu zariadení a pracovných prostriedkov

Práce s osobitným nebezpečenstvom:

Pre túto stavbu prichádzajú do úvahy tieto:

- práce, pri ktorých môže dôjsť k pádu na klzkom teréne
- práce, pri ktorých môže dôjsť k pádu z výšky
- zapadnutie v blatistom teréne
- montáž alebo demontáž ťažkých konštrukčných prvkov
- práce na pozemných komunikáciách v blízkosti cestnej premávky
- práce v ochrannom pásme podzemných a nadzemných inžinierskych vedení

Na stavenisku musia byť dodržiavané ustanovenia o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko s dôrazom na pracoviská vo vonkajších priestoroch:

- je potrebné zabezpečiť stabilitu lešení a rebríkov bezpečným spôsobom upevnenia, aby sa zabezpečili proti prevrhnutiu, lešenie musí byť odborne navrhnuté, montované a udržiavané

- lešenie skontroluje odborne spôsobilá osoba
- je potrebné chrániť pracovníkov pred vplyvmi počasia, ktoré by mohli ovplyvniť ich bezpečnosť a zdravie
- zabrániť pádom z výšky pevným, dostatočne vysokým zábradlím
- zdvíhacie zariadenia musia byť odborne navrhované a montované, udržiavané v prevádzkyschopnom stave, s vyznačenou hodnotou ich maximálneho prípustného zaťaženia, kontrolované, skúšané v súlade s osobitnými predpismi, obsluhované odborne spôsobilými osobami
- dopravné prostriedky a stroje na zemné práce a manipuláciu s materiálmi musia byť udržiavané v prevádzkyschopnom stave, vodiči a obsluha strojov sú odborne spôsobilé osoby
- kovové a drevené konštrukcie, debnenia, prefabrikáty, dočasné nosníky a podpery sa montujú a rozoberajú len pod stálym dozorom zodpovednej osoby, sú navrhnuté, montované a udržiavané tak, aby odolali predpokladanému zaťaženiu
- pri zemných a búracích prácach sa použijú bezpečné pracovné postupy, búracie práce sú vykonávané len pod stálym dozorom zodpovednej osoby
- pred začatím zemných prác sa vykonajú také opatrenia, aby sa na minimum znížilo akékoľvek ohrozenie súvisiace s podzemnými energetickými rozvodmi

Práce v ochrannom pásme podzemných vedení je potrebné vykonávať so zvýšenou opatrnosťou podľa pokynov ich správcov.

Znečistenie komunikácií spôsobené stavebnou činnosťou musí priebežne a urýchlene odstraňovať budúci zhotoviteľ stavby.

9. Závery

Nariadením vlády sa prevzal právny akt Európskych spoločenstiev uvedený v prílohe č. 4
 Smernica Rady 92/57/EHS z 24. júna 1992 o zavedení minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadaviek na dočasných alebo lokalitne sa meniacich staveniskách.
 Zrušila nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 510/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 282/2004 Z. z.

10. Návrh oznámenia

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 396/2006 Z. z.

OZNÁMENIE

1. Dátum predloženia oznámenia
2. Presná adresa staveniska
3. Stavebník (meno a priezvisko, adresa)
4. Názov stavby
5. Projektant (meno a priezvisko, adresa)
- Stavbyvedúci (meno a priezvisko, adresa)
- Stavebný dozor (meno a priezvisko, adresa)
6. Koordinátor dokumentácie
(meno a priezvisko, adresa)
7. Koordinátor bezpečnosti
(meno a priezvisko, adresa)
8. Plánovaný termín začatia prác na stavenisku
9. Plánovaný termín dokončenia prác na stavenisku
10. Predpokladaný najvyšší počet zamestnancov na stavenisku
11. Plánovaný počet právnických osôb alebo fyzických osôb na vykonávanie prác na stavenisku
12. Údaje (obchodné meno a sídlo) o právnických osobách alebo fyzických osobách na vykonávanie prác na stavenisku

Prešov , november 2016

vypracoval : Ing. Marián Rimarčík